

Deklaracja szczytu budapeszteńskiego Grupy Wyszehradzkiej Plus w sprawie bezpieczeństwa energetycznego

Z inicjatywy Grupy Wyszehradzkiej 24 lutego 2010 r. w Budapeszcie odbył się szczyt Grupy V4+ ws. bezpieczeństwa energetycznego, w którym uczestniczyli wysocy rangą przedstawiciele państw Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej oraz ważni międzynarodowi interesariusze.

* * * *

Mając świadomość kwestii bezpieczeństwa energetycznego,

Potwierdzając, że przed państwami Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej stoją podobne wyzwania dotyczące sektora energetycznego,

Podtrzymując tezę, że wspólnym wyzwaniom energetycznym można bardziej skutecznie stawić czoła poprzez współpracę regionalną i na szczeblu unijnym,

Podkreślając jak istotne jest wspieranie zewnętrznych relacji Unii Europejskiej z nowymi alternatywnymi dostawcami energii, jak również intensyfikacja dialogu Unii z dotychczasowymi państwami-dostawcami i państwami tranzytowymi,

Uwzględniając znaczenie dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej do Unii Europejskiej, w szczególności do państw Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej,

Uznając, że tego rodzaju inicjatywa Grupy Wyszehradzkiej Plus ma istotne znaczenie dla powielenia rozszerzonych ram współpracy energetycznej w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (np. Synergia Czarnomorska i Partnerstwo Wschodnie, itp.),

Dostrzegając brak odpowiednich połączeń międzysystemowych i ograniczone możliwości odwrotnego przesyłu wśród państw w regionie,

Uznając, że proces tworzenia wewnętrznego rynku gazu UE jest zaawansowany, ale nie został jeszcze zakończony,

Podkreślając konieczność zapewnienia skutecznego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu, zwłaszcza w drodze przeniesienia w przyszłości kontraktowe punkty dostaw gazu na zewnętrzne granice Unii Europejskiej,

Stwierdzając, że wspólne planowanie i rozwój infrastruktury służącej do transportu i przechowywania gazu ziemnego i ropy naftowej oraz poprawne funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii UE są niezbędnym warunkiem zapewnienia solidarnej reakcji w przypadku kryzysu,

Podtrzymując swoje wsparcie dla stworzenia południowego korytarza energetycznego, który ułatwiłby państwom Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej dostęp do złóż gazu i ropy naftowej w regionie Morza Kaspijskiego i na Bliskim Wschodzie oraz podtrzymując swoją wolę wprowadzenia w życie deklaracji szczytu w sprawie korytarza południowego,

Podkreślając kluczowe znaczenie i konieczność stworzenia planów awaryjnych mających na celu wzmocnienie współpracy regionalnej, jak również stworzenie skutecznego europejskiego mechanizmu solidarności w sektorze gazowym, który pozwoliłby na odpowiednią reakcję Unii Europejskiej dopasowaną do charakteru sytuacji kryzysowej,

Dostrzegając konieczność dalszego rozwoju rynków energii elektrycznej i gazu państw członkowskich Wspólnoty Energetycznej oraz ich integracji w ramach wewnętrznego rynku

energii UE, jak również zwiększenia spójności regionalnych sieci elektrycznych, między innymi w celu wdrożenia i jak najskuteczniejszej obsługi zaplanowanych projektów z zakresu energii jądrowej¹,

Przyjmując do wiadomości planowane przez Komisję Europejską zastąpienie istniejącego instrumentu TEN-E instrumentem na rzecz bezpieczeństwa energetycznego i infrastruktury energetycznej UE, czego potencjalnym celem jest zakończenie procesu tworzenia wewnętrznego rynku energii UE, zapewnienie rozwoju sieci przesyłowej pozwalającej na zrealizowanie celów UE w zakresie energii odnawialnej i zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej poprzez projekty z zakresu infrastruktury w obrębie i poza UE,

Raz jeszcze podkreślając wagę tych kwestii,

W duchu solidarności i współpracy, inspirując się celami europejskiej polityki energetycznej określonymi w Traktacie Lizbońskim,

Republika Czeska, Republika Węgierska², Republika Słowacka i Rzeczpospolita Polska, jako państwa członkowskie Grupy Wyszehradzkiej, jak również Republika Austrii, Bośnia i Hercegowina, Republika Bułgarii², Republika Chorwacji, Republika Serbii², Republika Słowenii i Rumunia

- Wyrażają swoje wsparcie dla zintensyfikowania współpracy w celu dalszej integracji swoich sieci gazowych oraz dywersyfikacji tras i źródeł zaopatrzenia:
 - o Przez promocję połączeń międzysystemowych na osi północ-południe we wszystkich państwach V4 między planowanymi terminalami gazu skroplonego LNG w Chorwacji i Polsce oraz
 - o Przez dalsze wspieranie i wdrożenie projektów Nabucco i NETS,
 - o Przez wsparcie terminalu gazu skroplonego LNG w Konstancy oraz innych projektów LNG i CNG w szeroko rozumianym regionie Morza Czarnego,
- Oczekują niezwłocznego zawarcia politycznego porozumienia z Parlamentem Europejskim w sprawie rozporządzenia dotyczącego bezpieczeństwa dostaw gazu, które powinno zapewnić w szczególności skuteczną reakcję UE w sytuacji, gdy europejski rynek gazu nie byłby w stanie samodzielnie zareagować na zakłócenia w dostawie gazu. Komisja Europejska powinna więc koordynować mechanizmy zdefiniowane uprzednio w krajowych i europejskich planach awaryjnych w celu przywrócenia funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu,
- Wyrażają zdecydowane poparcie dla niezwłocznego uwzględnienia wspólnych interesów regionalnych w procesie tworzenia Drugiego Planu Działania na rzecz europejskiej polityki energetycznej (2010-2014), między innymi w zakresie architektury i budżetu nowego instrumentu na rzecz bezpieczeństwa energetycznego i infrastruktury energetycznej UE
- Zdecydowanie dążą do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego regionu poprzez wyraźne i jednogłośnie żądanie zapewnienia w ramach unijnej polityki spójności finansowania wspólnych projektów energetycznych w państwach członkowskich UE oraz do podejmowania dalszych wspólnych wysiłków na rzecz wspierania projektów energetycznych w państwach członkowskich Wspólnoty Energetycznej w ramach instrumentów finansowych polityki zewnętrznej UE. Odpowiednie propozycje zostaną przygotowane przez powołane w tym celu grupy robocze.

- Deklarują swoją chęć wspierania i podejmowania wspólnych wysiłków na rzecz zwiększenia alokacji środków finansowych UE, w szczególności z budżetu europejskiej polityki spójności, na wszelkie projekty z zakresu infrastruktury mające zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne w regionie.
- Wspierają zacieśnienie współpracy między przedsiębiorstwami energetycznymi w regionie działającymi w krytycznych obszarach energetycznego łańcucha wartości w celu zwiększenia synergii i bezpieczeństwa dostaw energii.
- Zamierzają odbywać regularne spotkania wysokiego szczebla w celu kontynuacji debaty na temat sposobów zwiększania bezpieczeństwa energetycznego swoich państw i Unii Europejskiej, a także aby podjąć odpowiednie kroki, które mogą przyczynić się do złagodzenia skutków potencjalnych zakłóceń dostaw w przyszłości.
- Uzgodniły powołanie doraźnych eksperckich grup roboczych pracujących nad różnymi projektami, takimi jak połączenia międzysystemowe na osi północ-południe i inne regionalne połączenia międzysystemowe, dostawy ropy naftowej w regionie, itp. Głównym zadaniem grup roboczych powinno być opracowanie konkretnych propozycji rozwiązań wdrożeniowych oraz lepsze skoordynowanie współpracy w tym zakresie, w szczególności w procesie decyzyjnym UE.

Budapeszt, 24 lutego 2010 r.

¹ Republika Austrii nie uważa energii jądrowej za bezpieczne i zrównoważone źródło energii, zatem nie podpisuje się pod brzmieniem tego punktu.

² Republika Bułgarii, Republika Chorwacji, Republika Węgierska, Republika Serbii i Republika Słowenii są także zaangażowane w projekt South Stream, który może im zapewnić dostęp do zasobów alternatywną trasą.